

ע"פ 7895/13 - כפיר ביטון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 7895/13

לפני: כבוד השופט ח' מלצר
כבוד השופט ע' פוגלמן
כבוד השופט צ' זילברטל

המערער: כפיר ביטון

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בבאר שבע
(כב' השופט נ' זלוצ'ובר) בת"פ 23951-04-13 מיום
6.10.2013

תאריך הישיבה: י"ז באדר ב התשע"ד (19.03.2014)

בשם המערער: עו"ד קובי סודרי

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

בשם שירות המבחן למבוגרים: הגב' ברכה וייס

פסק-דין

עמוד 1

לפנינו ערעור על גזר דינו של בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' זלוצ'ובר) שבו נגזר על המערער עונש של 6 חודשי מאסר בפועל, וכן הופעל עונש של 5 חודשי מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו - שלושה חודשים במצטבר, וחודשיים בחופף למאסר שהושת, כך שעונש המאסר בפועל שהושת על המערער הועמד על תשעה חודשים. עוד נגזרו על המערער 12 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים; והוטל עליו לשלם פיצוי כספי בסך 2,000 ש"ח לטובת המתלונן.

תמצית העובדות וההליכים

1. המערער הורשע, על יסוד הודאתו, בכתב אישום מתוקן שבו יוחסו לו שני אישומים. לפי עובדות האישום הראשון, המתלונן, קטין יליד 1995, עבד כשומר בחנות ירקות. ביום 24.3.2013, בשעות הלילה, הגיעו המערער ואדם נוסף שנאשם עמו באותו כתב אישום (להלן: הנאשם השני) אל החנות עליה שמר המתלונן. התנהגותם של השניים עוררה את חשדו של המתלונן והוא דיווח על ביקורם לבעל החנות. כעבור מספר שעות שבו המערער והנאשם השני לחנות ואיימו על המתלונן. עוד נטען במסגרת אישום זה כי במועד מאוחר יותר קשרו המערער והנאשם השני קשר כדי לבצע יחד עבירת תקיפה כלפי המתלונן, אשר הוצאה אל הפועל ביום 3.4.2013. במהלך התקיפה ניסו המערער והנאשם השני למשוך את המתלונן בכוח לרכבם והמערער אף נגח בפניו. גם לאחר שהצליח המתלונן להימלט, רדפו אחריו השניים והוסיפו לתקוף אותו. לפי עובדות האישום השני, בהמשך ניסה המערער להניא את המתלונן מלמסור הודעה במשטרה על אודות האירועים האמורים ובכך עבר עבירה של הדחה בחקירה.
2. לאחר הרשעתו של המערער, הורה בית המשפט על הגשת חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות (להלן: הממונה) וכן על המצאת תסקיר של שירות המבחן בעניינו. הממונה מסר כי המערער נמצא מתאים לביצוע עבודות שירות. בתסקיר שירות המבחן צוין כי המערער, צעיר בן 25 נשוי ואב לשני פעוטות, השתתף במפגשי קבוצה טיפולית והביע צער על חלקו בעבירות. המלצת שירות המבחן הייתה שלא להשית על המערער מאסר בפועל, ותחת זאת לחייבו בשירות לתועלת הציבור.
3. בית המשפט המחוזי בבאר שבע (כב' השופט נ' זלוצ'ובר) הרשיע את המערער לפי הודאתו בעבירות של קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); איומים לפי סעיף 192 לחוק; תקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 382(א) ו-379 לחוק; והדחה בחקירה לפי סעיף 245(ב) לחוק. בית המשפט מצא כי מתחם הענישה ההולם עבור האישום הראשון משתרע משלושה חודשי מאסר ועד לתשעה חודשי מאסר; ועבור האישום השני - מעונש של מאסר מותנה ועד לשישה חודשי מאסר. זאת, בהתחשב בכך שהמתלונן הוא קטין; במספר הרב של ההזדמנויות בהן יכולים היו המערער והנאשם השני לחדול ממעשיהם אך בחרו להמשיך בהם; וכן בפגיעה בערכים חברתיים מוגנים וביכולת רשויות אכיפת החוק לעשות את מלאכתן. לצורך קביעת עונשו של המערער בתוך מתחם הענישה שנקבע, שקל בית המשפט בצד החומרה את הצורך בהרתעת עבריינים ואת הרשעותיו הקודמות של המערער; ומנגד, בצד הקולה, שקל בית המשפט את תסקיר שירות המבחן החיובי, שהמליץ שלא להשית על המערער מאסר בפועל; את הודאתו בעובדות כתב האישום; ואת הצער והחרטה שהביע. נוכח כל אלה, נגזר על המערער העונש המפורט ברישה.

4. מכאן הערעור שלפנינו, המכוון לחומרת העונש שנגזר על המערער. המערער טוען כי בית המשפט המחוזי שגה באופן שבו קבע את מתחם הענישה שכן לא העניק משקל מספיק לשיקול השיקום ולא אימץ את המלצת שירות המבחן שלא להשית עליו מאסר בפועל. לשיטת המערער, מעשי האלימות שביצע לא התאפיינו בחומרה מיוחדת ועל כן ראוי היה לסטות ממתחם הענישה על יסוד שיקול השיקום. בנוסף, נטען כי אף בתוך מתחם הענישה שנקבע היה מקום לגזור על המערער עונש קל יותר.

5. המשיבה סומכת ידיה על גזר דינו של בית המשפט המחוזי. נטען כי גילו הצעיר של המתלונן ונסיבות תקיפתו מצדיקים השתת עונש מאסר בפועל על המערער; כי למרות תסקיר המבחן שהוגש בעניין המערער לבית המשפט המחוזי, ניכר כי אין שינוי ממשי בהתנהגותו; כי - כמפורט בתסקיר המשלים שהוגש לנו - קיימים כתב אישום נוסף אשר תלוי ועומד נגדו ותיק הממתין לבירור דין נגד המערער בעבירות אחרות; וכי יש לו קושי לקחת אחריות ולהביע אמפתיה כלפי קורבן העבירות. המשיבה הדגישה כי ממילא לא ניתן להימנע מהשתת מאסר בפועל בעניינו של המערער, נוכח החובה להפעיל מאסר על תנאי שהיה תלוי ועומד נגדו.

6. בתסקיר המשלים מיום 13.3.2014 שהוגש - כאמור - על ידי שירות המבחן צוין כי למערער יש קושי להביע אמפתיה כלפי המתלונן; וכי לא חל שינוי בעמדתו ביחס לחלקו בביצוע העבירות. שירות המבחן נמנע מלהמליץ על קיצור תקופת עונשו של המערער בשלב זה. הודגש כי ככל שבית משפט זה יראה לבחון אפיק שיקומי עבור המערער, יהיה מקום לשקול דחיית הדיון, לשלבו בקבוצה טיפולית ולבחון לעומק את דפוסי התנהגותו בטרם תגובש המלצה ביחס לעונש.

דיון והכרעה

7. לאחר שבחנו את גזר דינו של בית המשפט המחוזי ועיינו בהודעת הערעור, וכן לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים בדיון שהתקיים לפנינו, באנו למסקנה שדין הערעור להידחות. כידוע, ערכאת ערעור תתערב בעונש שהטילה הערכאה הדיונית במקרים חריגים של טעות מהותית או סטייה ברורה ממדיניות הענישה הראויה (ראו, למשל, ע"פ 8815/12 מחמוד נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (15.1.2013); ע"פ 1274/12 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (4.7.2013)). לא ראינו כי מקרה זה בא בקהלם של אותם מקרים חריגים. על חומרתן של עבירות אלימות אין צריך להכביר מילים (ראו, למשל, ע"פ 3562/05 פלוני נ' מדינת ישראל, פסק דינו של השופט א' לוי (20.7.2005)). הדברים נכונים אף ביחס לעבירת האיומים (רע"פ 2038/04 לם נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (4.1.2006)). לאלה נוספה בענייננו גם עבירת הדחה בחקירה. ההכרח להגן על טוהר ההליך השיפוטי ועל תקינות פעולתן של מערכות אכיפת החוק מחייב להשקיף גם על עבירה זו בחומרה (ראו, למשל, ע"פ 5074/10 מרדאווי נ' מדינת ישראל, פסקה 31 (19.9.2012)). כל אלה מחייבים קביעת מתחם עונשי הולם ומרתיע, ולא ראינו כי נפלה שגגה בעניין זה בבית המשפט המחוזי.

8. לחומרתן של העבירות שיוחסו למערער כאמור - איומים, תקיפה מתוכננת שבוצעה בצוותא חדא עם הנאשם השני וניסיון להימלט מאחריות באמצעות הדחה בחקירה של המתלונן הקטין - נתן בית המשפט המחוזי משקל בעת קביעת מתחם העונש ההולם. במסגרת קביעת עונשו של המערער בתוך המתחם שנקבע, שקל בית המשפט המחוזי את נסיבותיו האישיות של המערער - לחומרה ולקולה. בכלל זאת, ניתן משקל להרשעותיו הקודמות שכללו גם עבירות אלימות, וכן למצבו המשפחתי כפי שפורט לעיל. בית המשפט אף שקל את המלצת שירות המבחן בעניינו של המערער שהוגשה לעיונו, שממנה עולה כי האחרון הביע רצון לעבור תהליך טיפולי, וכי מומלץ שלא להשית עליו עונש

מאסר בפועל. בעניין אחרון זה יש להוסיף ולהדגיש כי כמתואר לעיל, התסקיר המשלים מיום 13.3.2014 לא כלל בשלב זה המלצה להקלה בעונשו של המערער נוכח עיון במרשם הפלילי הנוגע אליו ובשים לב לנתונים נוספים ובהם יחסו של המערער לקורבן העבירה.

9. לא נעלמה מעינינו טענת המערער כי יש לבכר בעניינו את אפשרות שיקומו. אכן, לאפשרות שיקומו של המערער יש לייחס משקל בעת גזירת עונשו (ע"פ 1127/13 גברזגיי נ' מדינת ישראל, פסקה 26 (15.1.2014)). עם זאת, השיקום אינו שיקול שעומד לבדו, ויש לאזנו עם שיקולי הענישה האחרים שעליהם עמדנו. כעולה מגזר דינו של בית המשפט המחוזי, לחובת המערער עבר פלילי מכביד, הכולל שבע הרשעות בעבירות שונות ובהן הצתה, גניבה, סחר בסמים ואיומים. בעברו אף ריצה המערער מספר תקופות מאסר ועבר את העבירות נושא ההליך שלפנינו כאשר מאסר על תנאי תלוי ועומד נגדו. בהינתן האמור, ולאחר בחינת מכלול השיקולים הנוגעים לעניין, לא מצאנו כי תוצאת האיזון שנערך בין שיקולי הענישה השונים מגלה עילה להתערבותנו.

אשר על כן, החלטנו לדחות את הערעור.

המערער יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו ביס"ר דקל ביום 23.4.2014 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיזון מוקדם, עם ענף אבחון ומיזון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ב באדר ב' התשע"ד (24.3.2014).

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט

שׁוֹפֵט
